Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000876286

Datum
5 november 2024

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met
collega's FEZ, Wonen en RORO, IenW, LVVN

Bijlage(n)
4

Aan Minister van VRO
Van Directie Bouwen en energie

nota

Kamerbrief Conceptbrief Voortgang aanpak funderingsproblematiek

Aanleiding

Op 29 februari 2024 heeft de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) zijn advies "Goed gefundeerd" aan het kabinet aangeboden. Het vorige kabinet heeft in zijn reactie (d.d. 8 maart) de urgentie van het maatschappelijke vraagstuk benadrukt. Op 11 juni heeft een plenair debat plaatsgevonden over het Rli-advies, waarin de motie van Kamerlid Paternotte unaniem is aangenomen. In deze motie is gevraagd de Kamer te informeren over de stand van zaken van de funderingsaanpak.

U heeft eerder reeds akkoord gegeven op de hoofdlijnen van deze voortgangsbrief. Hierna heeft nog interdepartementale afstemming plaatsgevonden, die tot enkele tekstuele aanpassingen heeft geleid.
Hierbij leggen we voor akkoord aan u voor de definitieve versie van de Kamerbrief. De brief wordt tegelijkertijd voor akkoord aan de bewindspersonen van IenW en LVVN voorgelegd, omdat deze 'mede namens' hen wordt verstuurd.

Geadviseerd besluit

Instemmen om bijgevoegde brief Voortgang aanpak funderingsproblematiek, mede namens de bewindspersonen van IenW en LVVN, te verzenden aan de Tweede Kamer.

Kern

De belangrijkste hoofdlijnen van de brief:

- De Rli heeft een heldere analyse van de problematiek gegeven en een veelomvattend advies opgeleverd. Het is helder dat een gezamenlijke aanpak op nationaal niveau gewenst is. Gelet op de beschikbare financiële middelen en beschikbare capaciteit in de sector kan niet alles tegelijk worden opgepakt. Dit vraagt om een gefaseerde aanpak samen met de belangrijkste stakeholders.
- Voor de te zetten eerste stappen heeft het kabinet voor de komende vier jaren €56 miljoen gereserveerd. De €56 miljoen wordt ingezet voor onder meer:
    - het bij elkaar brengen van feitelijke informatie, kennisontwikkeling en innovatie.
    - het opzetten van een landelijk informatiepunt en het stimuleren van regionale/ lokale funderingsloketten.
    - het gebiedsgericht ondersteunen van woningeigenaren met funderingsschade met onderzoek, advies en begeleiding.

    - het verbeteren van de kwaliteitsborging van funderingsherstelwerkzaamheden.

- Daarnaast is bij Voorjaarsnota een bedrag van 20 miljoen gereserveerd voor de landelijke werking van het Fonds Duurzaam Funderingsherstel. Beoogde inwerkingtreding is 1 juli 2025.
- Om de nationale aanpak funderingsproblematiek verder uit te werken en vorm te geven is ABDTOPConsult om advies gevraagd. Dat wil zeggen gevraagd om met scenario's te komen voor het ambitieniveau, de financiële consequenties en de organisatie en inrichting van een meerjarige nationale aanpak. Het rapport zal eind maart 2025 gereed zijn.
- Op basis van dit advies zal het kabinet besluiten over de verder te zetten stappen en over de organisatie en inrichting van een meerjarige nationale aanpak. Hierover wordt de Kamer voor het zomerreces 2025 geïnformeerd.

Toelichting

Politieke context
Om 26 oktober 2023 zijn er drie moties van lid Nijboer aangenomen. Hierin wordt het kabinet verzocht:
1. om te komen met voorstellen voor een redelijke kostenverdeling tussen alle betrokken partijen, zodat de funderingen snel kunnen worden aangepakt en hersteld;
2. om een coördinerend Minister aan te wijzen en een regeringscommissaris funderingsherstel aan te stellen om zo spoedig mogelijk tot oplossingen te komen en daarvoor 'kwartier te maken';
3. om ook funderingsvraagstukken als gevolg van bodemdaling en problemen bij funderingen op staal mee te nemen in de verdere stappen van het kabinet.

Deze moties zijn betrokken bij de reeds gezette stappen en zullen in de Kamerbrief die voor het zomerreces 2025 verstuurd gaat worden, worden afgedaan.

Tijdens het plenaire debat van 11 juni 2024 over het Rli-advies is de motie Paternotte aangenomen. In de bijgevoegde brief wordt gemeld dat de betrokken bewindspersonen met de eerste twee bullits uit de motie aan de slag gaan en dat voor de gehele nationale aanpak (dus ook de andere onderdelen) ABDTopconsult gevraagd is om met voorstellen en een fasering in de tijd te komen.

Financiële overwegingen
Rebel Group heeft zijn eerdere onderzoek 'Financiële consequenties Landelijke werking Fonds Duurzaam Funderingsherstel' op verzoek van VRO geactualiseerd en aangevuld, zie bijlage. Dit onderzoek schetst aan de hand van verschillende scenario's de verdere ontwikkeling van het FDF 3.0 voor de komende jaren. Op basis hiervan heeft het kabinet besloten om €20 miljoen euro te reserveren (2026) voor de landelijke werking van het fonds. In overleg met bestuur FDF, fondsmanager SVn, NHG, gemeenten, banken en verzekeraars wordt nu gewerkt aan de implementatie van de landelijke werking per 1 juli 2025.

Rebel Group heeft daarnaast in opdracht van VRO enkele beleidsvarianten onderzocht voor individuele ondersteuning ten behoeve van het nieuwe kabinet, zie bijlage. Voor de herstelkosten zijn twee mogelijke varianten verkend naast de

voorgestelde subsidie door de Rli (9,5 mld) en het fonds: een inkomensafhankelijke subsidie (2,4 mld) en een subsidie voor een specifieke groep met een extreem hoog leenbedrag ten opzichte van het inkomen of de waarde van de woning (0,5 mld).
In de brief is duidelijk vermeld dat er voor deze twee onderzochte varianten op dit moment geen middelen beschikbaar zijn. Deze verkenning wordt betrokken bij het adviestraject van ABDTOPConsult.

Krachtenveld
Gebouweigenaren, medeoverheden, betrokken departementen, de financiële sector, de bouwsector en kennisinstellingen zullen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid aan de nationale aanpak moeten bijdragen. Het Rli-advies heeft veel energie bij alle betrokken stakeholders losgemaakt om met elkaar aan de slag te gaan.
Aan het Rijk wordt gevraagd de regie op de samenwerking te nemen, want voor de individuele partijen is de opgave te groot. Alleen door slimme samenwerking kunnen we stappen voorwaarts zetten waar de gebouweigenaar daadwerkelijk mee verder geholpen wordt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	TK-brief Voortgang aanpak funderingsproblematiek	
2	Notitie Financiële consequenties landelijke werking Fonds Duurzaam Funderingsherstel	
3	Verkenning beleidsvarianten aanpak funderingsproblematiek	
4	Funderingsproblematiek, Verdiepingsstudie naar innovatie- en opschalingsopgave	